

La seguretat i la defensa de Catalunya

JOSEP DOMINGO FERRER

CATEDRÀTIC DE SEGURETAT INFORMÀTICA DE LA URV

Quan una nació assoleix un estat propi, agafa les regnes del seu destí. Entre els afers dels quals s'ha d'ocupar ella mateixa hi ha la seva seguretat i la seva defensa. Convencionalment, la seguretat se sol entendre com la prevenció i la persecució del delictiu, el manteniment de l'ordre públic i, més recentment, la lluita antiterrorista (allò que els americans anomenen *homeland security*). La defensa és més de cara enfora, i es pot definir com la protecció de la sobirania, del territori, de la població i de les infraestructures crítiques contra amenaces o agressions externes. Ara bé, la distinció entre seguretat i defensa es difumina quan parlem del ciberespai. En efecte, el món virtual és global i les fronteres estatals no hi regeixen gaire, per molt que alguns estats s'entestin a invertir quantitats enormes per dotar-se de tallafocs: la Xina té fa anys el Great Firewall of China, altres estats (sobretot musulmans) també restringeixen el trànsit de la xarxa i, en el cas extrem, Corea del Nord es manté pràcticament aïllada d'internet.

Amb el desplegament progressiu dels Mossos d'Esquadra, Catalunya s'ha anat fent càrrec de la seva seguretat, si més no en el terreny convencional i amb algunes limitacions imposades per l'Estat. Pel que fa a la seguretat al ciberespai, el Govern de Catalunya va prendre la iniciativa el 2008, amb la creació del Centre de Seguretat de la Informació de Catalunya (Cesicat). En canvi, pel que fa a defensa, el nostre país no té competències ni de moment capacitats específiques, tot i que les estructures de seguretat esmentades són un bon punt de partida. A continuació, es-

bossaré algunes reflexions orientades a desenvolupar aquesta estructura d'estat essencial.

En el context europeu, les amenaces externes molt difícilment seran invasions d'exèrcits estrangers, per la qual cosa tindria poc sentit que un estat català creés unes forces armades convencionals gaire nombroses. Ara bé, tampoc no sembla prudent prescindir-ne totalment si Catalunya vol ser acceptada en el concert dels estats europeus, per la senzilla raó que tots els estats europeus disposen de forces armades convencionals. En efecte, quan en una classe o en un grup d'esplai s'hi incorpora un nen nou, la millor manera que té el nouvingut de fer-se acceptar és comportar-se com la resta de companys. Doncs igual passa amb els estats: serem acceptats més fàcilment si demostrem voluntat de col·laboració lleial amb les actuals aliances internacionals de caràcter defensiu i d'interposició. Un cop se-

Costa molt esdevenir un estat sense serveis d'intel·ligència i sense defensa al ciberespai

rem un estat consolidat i reconegut, tindrem més marge per plantejar-nos l'oportunitat de models alternatius (neutralitat militaritzada a la suïssa, neutralitat desmilitaritzada estil Costa Rica, etc.).

Els serveis d'intel·ligència i el ciberespai són, en canvi, uns àmbits no convencionals de defensa dels quals Catalunya no pot fer altra cosa que apostar decididament ja des d'ara i amb voluntat de continuïtat. Sense capacitats significatives en aquests àmbits, no és només que costi sobreviure com a estat, sinó que costa molt esdevenir-ne un: la transició nacional requereix el control de la informació i de les infraestructures crítiques. La nostra inferioritat pel que fa a serveis d'intel·ligència s'ha fet palesa aquests últims temps arran dels escàndols d'escoltes i de guerra bruta. Mal m'està autocitar-me, però cinc anys enrere ja vaig reivindicar la creació d'un servei d'intel·ligència

català en un article aparegut al diari *Avui* (25-3-2008). No sembla pas que hàgim avançat gaire en aquest tema des de llavors. Per sort, com he apuntat més amunt, hem avançat més pel que fa a ciberseguretat i el país té prou capacitat tecnològica per avançar molt més.

A part de ser essencial per a la creació i el desenvolupament dels serveis d'intel·ligència, la ciberseguretat és una tecnologia clau per defensar les nostres infraestructures crítiques, des de les centrals energètiques fins a les telecomunicacions, passant pels aeroports, centres de processament de dades (hisenda pròpia, sistema sanitari, sistema bancari i d'altres) i abastiment d'aigua, gas i electricitat. En efecte, actualment totes aquestes infraestructures crítiques estan controlades per sistemes informàtics, per la qual cosa la seva seguretat esdevé un problema informàtic. En el nostre segle, el ciberespai és l'escenari de moltíssimes batalles silencioses però altament destructives. Per exemple, l'exèrcit xinès ha format unitats especials de guerra cibernètica, en les quals treballen milers de *hackers*; semblantment, l'Índia té com a màxima prioritat neutralitzar els ciberatacs rebuts dels seus veïns musulmans i comunistes, etc.

Catalunya, com a nació que vol esdevenir estat tot i l'oposició d'Espanya, ha d'estar preparada per detectar i per prevenir eventuals sabotatges derivats de ciberatacs. Cal, en definitiva, un pla integral de protecció de les nostres infraestructures crítiques, que garanteixi que les coses rutllaran l'endemà de la independència, fins i tot si a algun dels nostres veïns li ve l'acudit d'intentar que no rutllin.

MAKSIM KABAKOV / GETTY

CARTES I MISSATGES

Tòpic recurrent

És un tòpic recurrent criticar els polítics i les seves accions. Però això no pot seguir així. És clar que la corrupció és un tema preocupant, però els polítics esdevenen boc expiatoris. Els que realment decideixen què es fa són els mercats.

Però què són els mercats? Són tots aquells inversors, empreses i corporacions multinacionals que busquen augmentar els seus beneficis. Aquesta afirmació ens porta directament a la crítica del sistema capitalista, però aquest altre tòpic no hauria de seguir vigent. El capitalisme defensa el lliure mercat, mentre que avui dia això és una utopia: el capitalisme ha quedat enrere. La intervenció de les empreses en els governs d'arreu del món arriba a un grau inimaginablement alt, cosa que al seu torn dona avantatge a aquestes empreses per modificar les lleis segons els seus interessos. De fet, un estudi de l'any 2005 fet per Citigroup, la corporació financera més gran del món, defineix el sistema actual com una plutonomia, en què només els molt rics són els que prenen les

decisions i realment són els que determinen el rumb del món.

Però nosaltres, el poble, tenim un avantatge clar: som majoria. És hora de trencar esquemes, replantejar-nos les nostres crítiques i enfocar les nostres esforços contra els dirigents reals del nostre sistema desigual, en què un 1% té molt més pes i poder que el 99%. Perquè si hi ha alguna cosa de la qual podem tenir convicció és que 99 és més gran que 1.

GABRIEL CHAVES

CALDES DE MALAPELLA

El valor de la imatge

Vull destacar la importància que té la visualització en els mitjans de comunicació de les associacions i entitats que treballen per la normalització i la inclusió en tots els àmbits de la vida social dels nostres discapacitats. Si la capacitat d'organització i lluita social d'aquestes entitats tingués una traducció utilitarista de guany econòmic, estariem parlant d'empreses d'èxit, d'emprenedors supermotivats, d'innovadors perspicaces. No som capaços de valorar el missatge d'esperança i oportuni-

tats impensables que aporten aquestes entitats a les persones que viuen en aquest context. D'aquí que quan els mitjans de comunicació es fan aliats directes d'aquesta causa el periodisme cobri una gran dignitat i un paper molt esperador. Gràcies a tots els periodistes que dediquen el seu temps a tirar endavant la visió valenta de tanta gent lluitadora.

MONTSERRAT MARTÍNEZ QUESADA

SABADELL

L'escola Pompeu Fabra

Les obres d'ampliació de l'escola pública Pompeu Fabra del Pont de Vilomara i Rocafort van quedar aturades, *sine die*, el novembre passat. Ens vam quedar "provisionalment" sense biblioteca, sense pati i sense aules per a cycle superior. L'educació física i l'esbarjo s'havien de fer a la pista poliesportiva municipal i en un parc a tocar de la carretera, desplaçant-nos fins allà per la via pública.

Vam mantenir reunions amb el departament d'Ensenyament per reclamar que es reprenguessin les obres. La resposta va ser: "No hi ha diners i no podem posar da-

tes". Això sí, així que els vam plantejar el risc (responsabilitat seva) que comportava sortir del centre amb tanta canalla, van habilitar-nos una part del pati.

El departament tampoc ens ha donat cap resposta al problema que es genera al pati de parvulari quan plou i queda inundat molts dies. A més, la tanca d'aquest pati comporta un perill molt gran perquè és escalable, i té un gran desnivell a l'altra banda. ¿On han anat a parar els diners de la licitació? ¿On queden els compromisos? Quin serà el calendari final? Reclamem respostes. Reclamem el que és nostre, el que l'alumnat necessita –i es mereix– per gaudir d'una qualitat d'ensenyament millor.

CECILIO RODRÍGUEZ MARTÍN, SUSANA

GARCIA RUBIRALTA, MONTSERRAT

PUIG I SOLER

EL PONT DE VILOMARA I ROCAFORT

Les cartes enviades pels lectors han de tenir un màxim de 1.000 caràcters. El diari es reserva el dret de resumir-les. Els seus autors hi han de fer constar nom i cognoms, adreça postal i electrònica, número de carnet d'identitat i un telèfon de contacte. Les cartes no es respondran.

Podeu expressar-vos al diari a través de la web www.ara.cat, i per les següents vies:

@diariARA facebook.com/diariARA @cartes@ara.cat Carrer Diputació, 119, 08015, Barcelona Fe d'errades: opinio@ara.cat

